

1BP302 - BANKOVNICTVÍ I



BANKING IN THE CLOUD

WWW.VSE.CZ

Petr Teplý **Platební systémy**

Zdroj: m.enternews.vn

Katedra bankovníctví a pojišťovnictví
Fakulta financí a účetnictví
VŠE v Praze

říjen 2017 (24 slidů)

Zpracováno v rámci projektu OPVVV CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_015/0002342




EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY


Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ - Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.



- 
1. **Úprava platebních systémů**
 2. Klasifikace platebních systémů
 3. Platební systém v Evropě

1 Úprava platebních systémů

- právní úprava zák. o bankách, § 20b,
- základní principy:
 - ▣ princip zúčtování jednotlivých položek při současné kontrole jejich krytí,
 - ▣ účastníkem jsou jen osoby, které splňují podmínky stanovené zákonem o pl. styku,
 - ▣ nelze platně odvolat příkaz přijatý systémem,
 - ▣ k provozování pl. systému je zapotřebí licence od ČNB,
 - ▣ činnost podléhá dohledu ČNB.

- 
1. Úprava platebních systémů
 2. **Klasifikace platebních systémů**
 3. Platební systém v Evropě

2 Klasifikace platebních systémů

- *vnitrobankovní* – plátce i příjemce platby jsou klienti jedné banky,
- *mezibankovní* – plátce a příjemce jsou klienty jiných bank → musí existovat propojení mezi bankami

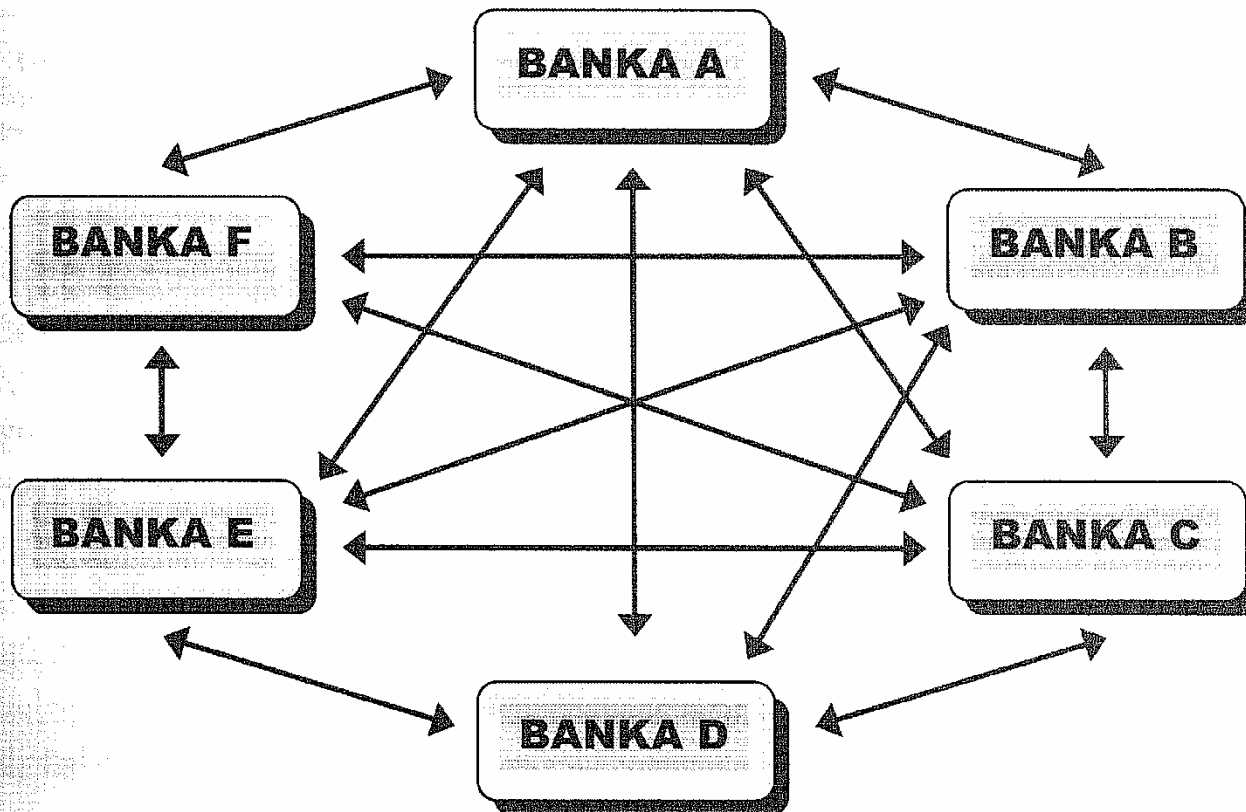


Zdroj: doanhnhaviet.net.vn

2.1 Korespondentský platební systém

- *korespondentská banka* – banka, která pro danou banku vede účet nebo naopak daná banka vede banku účet pro tuto banku (zahran. platební styk),
- *platební cesta* – nejkratší řetězec korespondentských bank k cílové bance,
- *korespondentské účty* – zajišťují platební styk mezi bankami

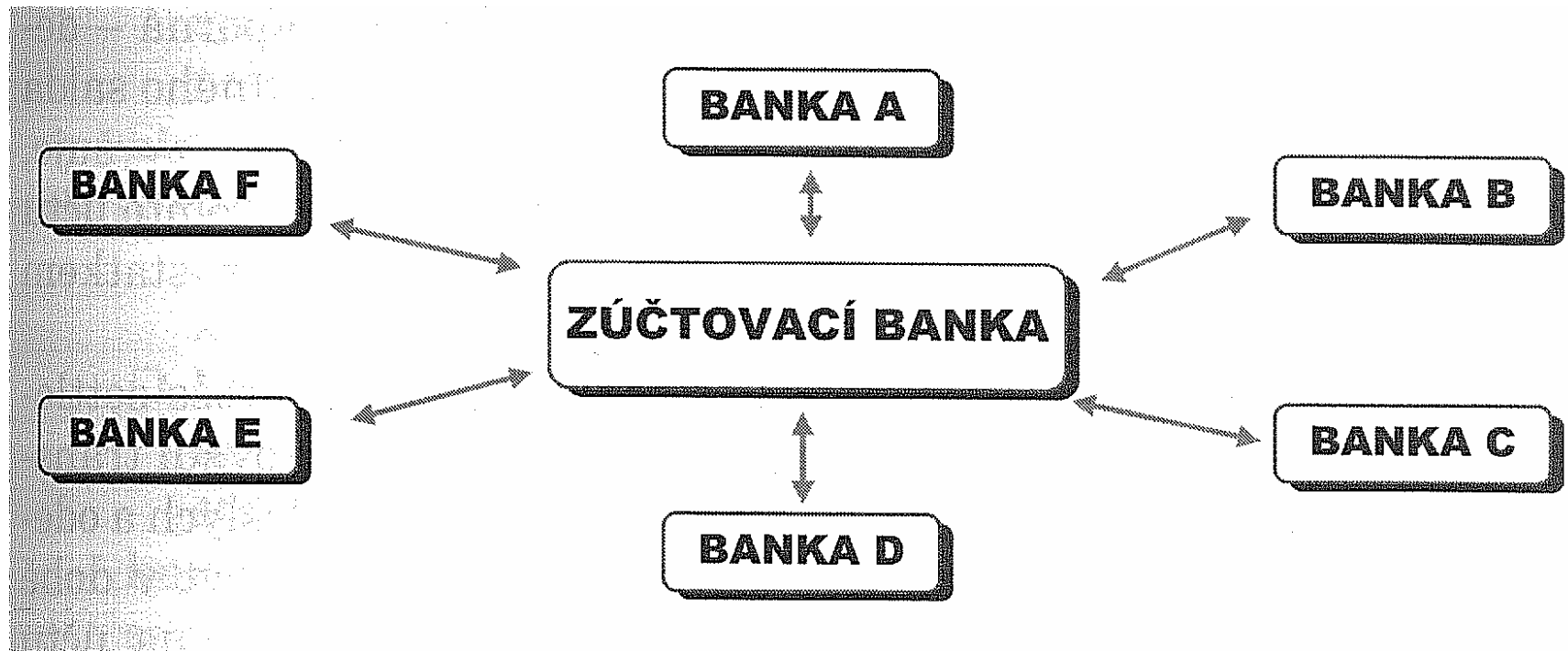
Princip zúčtování prostřednictvím korespondentských bank



2.2 Clearingový platební systém

- jednotlivé zúčastněné banky neprovádějí pl. styk přímo navzájem mezi sebou ale prostřednictvím zúčtovací banky (centrální banka, komerční banka, příp. jiná finanční instituce),
- v ČR: CERTIS (Czech Express Real Time Interbank Gross Settlement Systém), provozovatelem je ČNB,
- zúčtovací centrum ČNB – každá banka má zřízen účet platebního styku,

Princip mezibankovního platebního systému se zúčtovací bankou



Zdroj: autor

- v ČR: CERTIS (Czech Express Real Time Interbank Gross Settlement System),
- provozovatelem je ČNB (od roku 1992),
- zúčtovací centrum ČNB – každá banka má zřízen účet platebního styku,
- *základní principy:*
 - vypořádání v penězích centrální banky probíhá na účtech mezibankovního platebního styku vedených v ČNB (které slouží zároveň jako účty povinných minimálních rezerv),
 - přímá účast bank a úvěrních a spořitelních družstev,
 - přímé bilaterální vztahy mezi centrálou dané banky/úvěrního a spořitelního družstva a CERTIS,
 - neodvolatelnost položek akceptovaných systémem,
 - nekryté platby nejsou ani realizovány ani odmítnuty,
 - na účtech mezibankovního plateb. styku není povoleno debetní saldo.

CERTIS – typy transakcí

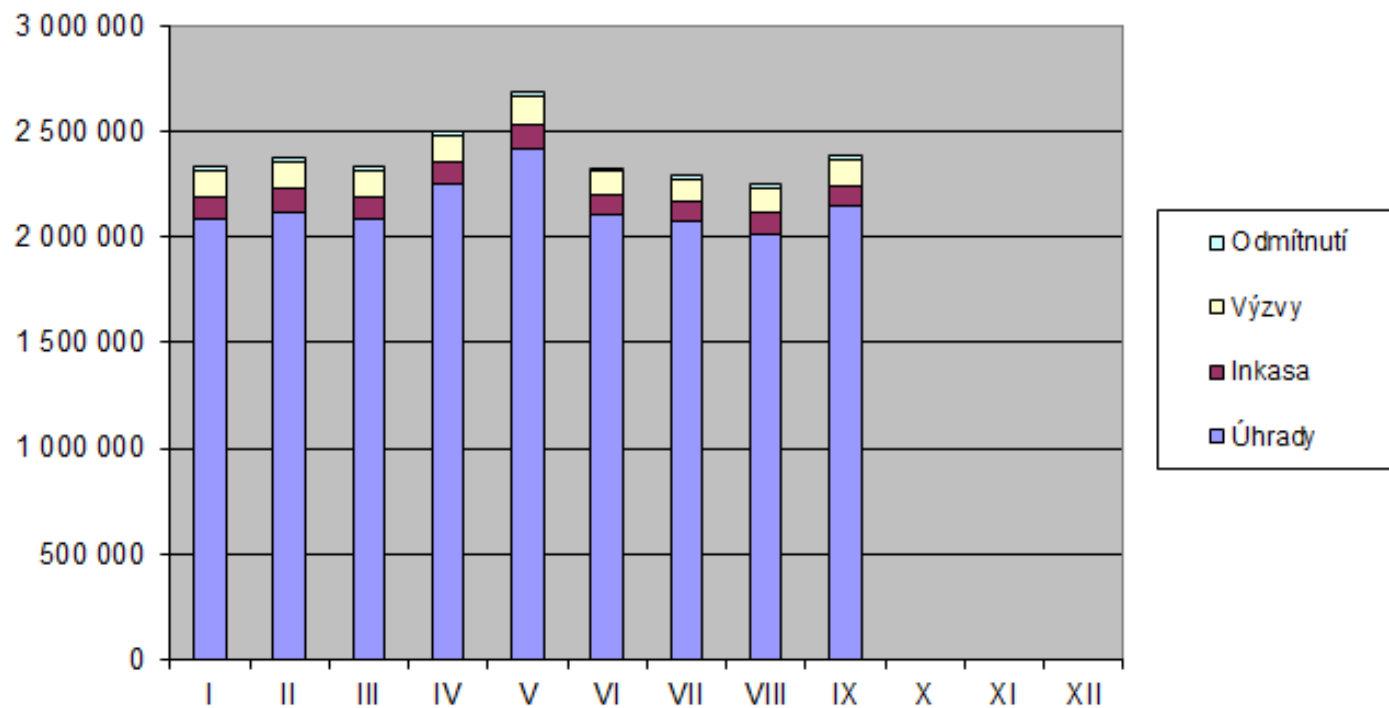
- úhrady,
- inkasa ,
- storna úhrad,
- transakce přidružených systémů,
- informační a kontrolní položky.

Zůstatky na účtech mezibank. platebního styku jsou součástí povinných minimálních rezerv a mohou být používány k mezibankovním platbám.

CERTIS

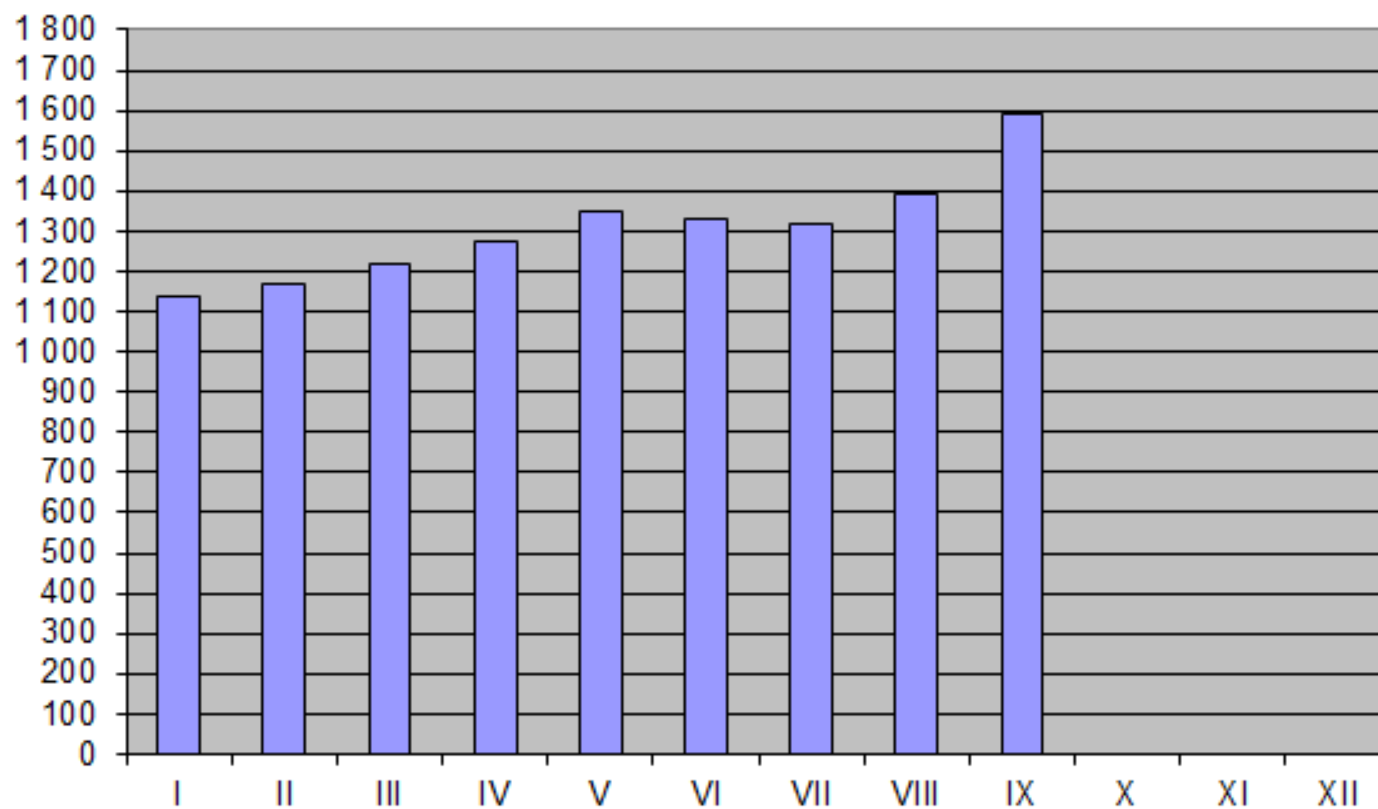
- ČNB stanoví poplatky v návaznosti na skutečné poplatky transakcí,
- poplatek od 0,09 Kč do 25 Kč za mezibankovní transakci,
- bankám jsou poskytovány slevy v závislosti na počtu zpracovaných položek (0,04 Kč nad 250 000 transakcí; 0,08 Kč nad 5 mil. transakcí)

Průměrný denní počet položek v roce 2015




Zdroj: psp.cz

Průměrné denní obraty v roce 2015 v mld. Kč



Zdroj: psp.cz

- 
1. Úprava platebních systémů
 2. Klasifikace platebních systémů
 3. **Platební systém v Evropě**

3 Platební systémy v Evropě

TARGET

- ▣ propojení jednotlivých národních platebních systémů v členských zemích Evropského hospodářského prostoru (v eurech), od r. 1999,
- ▣ výhody:
 - rychlost, spolehlivost a snadná dostupnost,
 - flexibilní řízení likvidity, nízká rizika a výhodné ceny,
 - zpracování transakcí v reálném čase,
 - výhodné provozní hodiny pro všechny účastníky,
 - snadná dostupnost téměř všemi úvěrovými institucemi v EU,
 - bezchybný a bezporuchový transfer platebních transakcí.



Zdroj: officezhushou.com

TARGET 2

- výsledkem úprav TARGET v souvislosti s rozšířením EU,
- v roce 2007 nahradil TARGET
- cíl:
 - ▣ rychlé převody i vysokých částek,
 - ▣ nižší poplatky,
 - ▣ podpora provádění rozhodnutí měnové politiky Eurosystemu a fungování eurového peněžního trhu
- jeden z největších platebních systémů na světě,



Zdroj: <http://volidallestero.blogspot.com/>

Charakteristika platebního systému TARGET2 (rok 2015)

Počet přímých účastníků	1 004
Počet nepřímých účastníků	735
Denní průměr plateb	343 729
Denní průměrná hodnota plateb (bil. €)	1 800
Průměrná hodnota jedné transakce (mil. €)	5,3
Počet plateb zpracovaných do 5 minut (v % z celkového počtu provedených plateb)	99,98

SWIFT

- mezinárodní počítačová síť, která zajišťuje předávání příkazů a informací napojeným bankám po celém světě,
- funguje od r. 1973, založena 239 bankami z 15 zemí (v současné době je do systému napojeno více než 9000 organizací z 209 zemí),
- dvě operační střediska (jedno v Evropě a druhé v USA).





Sources: Global Trade Atlas; Energy Information Administration

The New York Times

SEPA

- integrovaný trh služeb platebního styku,
- vznik iniciovala Evropská rada pro platební styk (v roce 2002)
- pro platby v eurech (bezhotovostní převody, přímá inkasa, platební karty, hotovostní operace),
- v rámci eurozóny není rozdíl mezi přeshraničními a vnitrostátními platbami,
- výhody: transparentní poplatky, jednotný právní rámec, závazné lhůty zpracování, rychlejší vypořádání plateb a zjednodušené zpracování, ...
- cílem není sjednotit ceny všech bank, ale zpoplatňovat domácí i přeshraniční platby ve stejné výši.

SEPA v 31 členských státech



Pramen: http://cs.wikipedia.org/wiki/Jednotn%C3%A1_oblast_pro_platby_v_eurech

PayPal



Zdroj: webbrand-bg.com

- internetový platební systém,
- přesuny peněz mezi účty PayPalu, které jsou identifikovány e-mailovými adresami,
- účty jsou propojeny s jednou nebo více platebními kartami,
- lze platit i přímo na internetu,
- platební karty musí mít povolené internetové platby,
- možno platit i v Kč,
- příjemce platby obdrží peníze do svého PayPal účtu, který je propojen s jeho bankovním účtem
- bezplatné transakce,
- zahrnuto 203 zemí ve 26 měnách.

Doporučená literatura



Zdroj: edu.xunto.gol



Kapitola 10 (Neúrokové výnosy bank a platební styk)

Zdroj: autor